

Muistiaktiivien työryhmän kannanotto

Työikäisen muistisairaana oikeus kuntoutukseen ja jaksohoitoon

Muistisairaudet tunnetaan ikääntyvien sairauksina, ja muistisairaille ihmisille suunnatut palvelut on useimmiten suunniteltu iäkkäille. Kyse on kuitenkin neurologisista sairauksista, joihin voi sairastua myös työssä, jopa nuorena aikuisena. Suomessa on arviolta 7000–10'000 alle 65-vuotiasta etenevää muistisairautta sairastavaa ihmistä ⁽¹⁾, joista lähes kaikki jäävät vaille heille suunnattuja kuntoutus- ja tukipalveluja ⁽²⁾.

Kuntoutusmahdollisuudet puuttuvat

Työikäisille muistisairaille ei ole omia kuntoutusjaksoja tai intervalli- eli jaksohoitopaikkoja. Työikäisille tarjottavista, yleensä vanhuksille tarkoitetuista jaksohoitopaikoista puuttuu aktiivinen, mielekäs ja työikäisen tarpeet huomioiva toiminta. Tarjolla oleva jaksohoito on liian usein luonteeltaan säilövä. Me muistisairausdiagnoosin saaneet sekä läheiset pelkäämme, että tällaisella jaksolla kunto huononee sen sijaan, että saisi eväitä selvitäkseen arjesta myös huomenna.

Työikäisten tarpeet on huomioitava

Työikäisenä muistisairauteen sairastuneet tarvitsevat niin fyysiset, henkiset, kulttuuriset kuin yhteisölliset tarpeet huomioivaa kuntoutusta paikassa, jossa on osaamista ja erityistarpeiden tuntemusta. Työikäiset muistisairaajat tarvitsevat vertaistensa tukea ja yhteenkuuluvuuden tunnetta ikäistensä seurassa, eivätkä halua löytää itseään vanhainkodista jo viisikymppisinä. Hyvään kuntoutuspaikkaan haluaa mennä uudelleen, ja omainen voi olla huoletta kuntoutusjakson aikana. Kuntoutuspaikkojen kannattaa hyödyntää vapaaehtoisten panosta sekä muistiyhdistysten osaamista. Onnistuessaan kuntoutusjakso antaa varmuutta elämän jatkumisesta.

Kuntoutus on turvattava myös muistisairaalle

Kuntoutuksen turvaamiseksi tulee olla kuntoutussuunnitelma. Haluamme osallistua oman kuntoutussuunnitelmamme tekemiseen ja olla sen sisällöstä myös tietoisia. Muistisairaudet tulee rinnastaa kuntoutuskäytännöissä muihin sairausryhmiin. Vaadimme työikäisenä muistisairauteen sairastuneille omia, meille sopivia ja aidosti kuntouttavia kuntoutuspaikkoja. Niitä tulee olla vähintään jokaisessa maakunnassa. Kansallisen muistiohjelman ⁽³⁾ suosituksen mukaisesti kunnissa/kuntayhtymissä laadittavissa ja käytettävissä, suosituksiin perustuvissa hoito- ja palveluketjuissa tulee kiinnittää erityishuomio kuntoutukseen. Hoito- ja palveluketjuja sekä kuntoutusta suunniteltaessa on varauduttava myös työikäisenä muistisairauteen sairastuneiden ihmisten muuttuviin tilanteisiin ja erityisiin tarpeisiin.

Helsingissä 19.3.2015

Muistiaktiivit on valtakunnallisen kansanterveys-, potilas- ja edunvalvontajärjestö Muistiliitto ry:n toimintaa tukeva asiantuntijaryhmä, joka ottaa kantaa ja edistää muistisairauksiin sairastuneiden asiaa omien kokemustensa painoarvolla. Me työryhmän 15 jäsentä tulemme eri puolilta Suomea ja toimimme aktiivisesti paikallisissa muistiyhdistyksissä.

Lisätietoja:

- Muistiaktiivien puheenjohtaja Marja-Leena Alho, p. 0400 492 777
- Toiminnanjohtaja Eila Okkonen, Muistiliitto ry., p. 040 455 1329
- Asiantuntija Virva Ryyänen, Muistiliitto ry., p. 050 469 6480

1. [Käypä Hoito -suositus 2010: Muistisairauksien diagnostiikka ja lääkehoito](#)

2. [Muistiliiton REPEAT tutkimus 2012](#)

3. [Kansallinen Muistiohjelma 2012-2020, tavoitteena muistiystävällinen Suomi](#)